

Μουσική εισαγωγής

Ζαφείρω: Γιατί περνάς, κι από εκεί σου λέει αυτή δε βλέπει. Παρόλο που το ζεις, ένας να βρεθεί δίπλα σου, μισός να βρεθεί θ' αναφέρουν τη λέξη «είναι τυφλή».

Ελένη: Γεια σας και καλωσορίσατε στο «Μάτι με μάτι». Ακούτε την Ελένη Βελισσάρη ζωντανά στα στούντιο του Vision Australia. Αυτή η σειρά είναι μια ευκαιρία να ακούσετε από κάποιον από την παροικία μας που έχει ζήσει με προβλήματα στην όρασή τους. Σήμερα μιλάμε με την κυρία Ζαφείρω Πάνο.

-Γεια σου κυρία Ζαφείρω. Τι κάνεις;

Ζαφείρω: Γεια σου Ελένη μου. Καλά, δόξα τω Θεό. Κουτσοβλέπω.

Ελένη: Ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνέντευξη. Ας αρχίσουμε με μία εύκολη ερώτηση. Ζαφείρω πείτε μου λίγο για τον εαυτό σας.

Ζαφείρω: Ήμουν 5 χρονών όταν έπαθα τύφο και από τον τύφο έβγαλα ulcers στα χείλια, στο στόμα και στο μάτι. Έχω macular degeneration και δημιούργησε ulcers μέσα στο μάτι, οπότε με τον καιρό, με τα πρακτικά τότε ήταν και ο πόλεμος του '44-'45 μου έκανε την εγχείρηση ένας Γερμανός γιατρός αιχμάλωτος. Ήτανε ευχαριστημένος γιατί έβλεπα λιγάκι χαμηλά.

Ελένη: Και για πες μας λίγο πως ήρθες στην Αυστραλία. Γιατί ήθελες να μεταναστεύσεις;

Ζαφείρω: Γιατί για να περάσω δασκάλα, δε με περνούσαν εκεί στην Ελλάδα γιατί ήταν το μάτι μου χαλασμένο και δε μπορούσα να βλέπω κι απαγορευόταν εξετάσεις να δώσεις. Εδώ έδωσα και με πήρανε αλλά εκεί όχι. Έκτοτε ήρθα εδώ, έπαθα πάλι ulcer μέσα στο μάτι γιατί καθάριζα τις ορχιδέες και τα λουλουδία. Τώρα ήρθε το transplant. Έκανα κανονικό transplant. Περίμενα ένα χρόνο. Πήραμε \$1200 για τη μεμβράνη το ένα το μάτι. Είναι στρώματα σαν το κρεμμύδι. Κι έκανα transplant, περίμενα ένα χρόνο να βρούνε μάτι να μοιάζει με το δικό μου.

Ελένη: Απίστευτο. Η διάγνωσή σου ήτανε καλή;

Ζαφείρω: Ήτανε καλή, έκανα τη μεταμόσχευση, έβλεπα καλά, πέταξα τα γυαλιά γιατί έβλεπα χωρίς τα γυαλιά. Καλύτερα γιατί είχα βαρεθεί να βάζω και να βγάζω γυαλιά.

Η μεταμόσχευση καλά ήτανε ως την ημέρα που παρέδωσα την άδεια. Αλλά έβλεπα ακόμη, ψώνιζα, έκανα τις δουλειές μου, τον κήπο μου. Από τότε που έχασα κι αυτό το λίγο φως, δεν κάνω τίποτα πια.

Ελένη: Πως αντιμετωπίζαν οι άλλοι άνθρωποι ότι είχες λίγο πρόβλημα.

Ζαφείρω: Ε καλά, υποτιμητικά. Ξέρεις, Έφευγες και από πίσω έλεγαν η γκαβή φεύγει. Έτσι είναι οι Έλληνες.

Ελένη: Ναι, ναι.

Ζαφείρω: Να σου πω τώρα πω τώρα που γνώρισα, έτσι είναι όλες οι γενιές οι ανθρώπινες. Λίγο ή πολύ θα δείξουν το ελάττωμά τους.

Ελένη: Γιατί νομίζεις ότι υπάρχει στίγμα;

Ζαφείρω: : Γιατί περνάς, κι από εκεί σου λέει αυτή δε βλέπει. Παρόλο που το ζεις, ένας να βρεθεί δίπλα σου, μισός να βρεθεί θ' αναφέρουν τη λέξη «είναι τυφλή».

Ελένη: Αν κάποιος σου έλεγε κάτι τέτοιο πως το αντιμετωπίζεις; Τι του έλεγες;

Ζαφείρω: Τίποτε. Είμαι και προσπαθώ να βοηθήσω τον εαυτό μου.

Ελένη: Μπράβο. Μπράβο. Είχες και το θάρρος να τους το πεις έξω από τα δόντια.

Ζαφείρω: Βέβαια, βέβαια. Τους τα 'λεγα με θάρρος. Η αλήθεια είναι ότι πρέπει να βρεθείς σε αυτή τη θέση για να καταλάβεις τους άλλους.

Ελένη: Ναι, ναι, ναι. Αυτό είναι πολύ σωστό.

Ζαφείρω: Δεν καταλαβαίνεις αλλιώς. Ότι να σου πούνε, χρειάζεσαι. Να σε βεβαιώσουν κι αυτοί που το έχουνε, ακόμα πιο καλά. Έχω αλλά μη φοβάσαι, όσο μπορείς θα βλέπεις, θα κάνεις αυτό ή εκείνο.

Ελένη: Για πες μου λίγο, επειδή η όρασή σου έχει πέσει πιο πολύ.

Ζαφείρω: Πολύ-πολύ.

Ελένη: Δε βλέπεις τόσο καλά.

Ζαφείρω: Όχι τόσο καλά. Καθόλου σχεδόν.

Ελένη: Τι βοήθεια έχεις αν θες να είσαι ανεξάρτητη; Αν θες να βγεις έξω πως μπορείς να περπατήσεις;

Ζαφείρω: Θα πάρω την «φροντίστριά» μου αγκαζέ και θα πάω. Ή θα πάρω κάποιο από τα παιδιά ή τη γειτόνισσα κι έτσι θα πάω.

Ελένη: Παίρνεις βοήθεια από τους κοντινούς σου. Μήπως έμαθες πώς να κυκλοφορείς με το λευκό μπαστούνι (white cane)?

Ζαφείρω: Προχθές πήραμε. Έχω και το white cane, έχω και το άλλο, έχω και δύο καρτσάκια με τρεις ρόδες και βολεύομαι για την ώρα.

Ελένη: Μπράβο, μπράβο.

Ζαφείρω: Έφεραν έναν λογαριασμό τώρα και δε μπορούσα να τον διαβάσω, μέσα στο σπίτι με το φακό το διάβασα. Ή έγραφα ένα νούμερο, έλεγα δεν πειράζει θα το γράψω λίγο μεγάλο κι αύριο πρωί θα το δω. Το έβλεπα. Τώρα σβήσανε κι αυτά και σβήσανε κι από το μυαλό μου που τα θυμόμουν απ' έξω.

Ελένη: Τι συμβουλές θα έδινες σε άλλους που έχουν πρόβλημα με την όρασή τους;

Ζαφείρω: Να επιμένουν σε ορισμένα πράγματα. Να τα επαναλαμβάνουν. Γράφ' τα μεγαλύτερα όσο να το βλέπεις κι αν το βλέπεις άφησε το νούμερο αυτό για αύριο. Αν το νούμερο την άλλη μέρα είναι μικρό πάρε το φακό και γράψε ένα πιο μεγάλο. Δεν υπάρχει τέχνη να τη διδάξεις, πρέπει να τη βρεις μόνος σου. Το αντιμετωπίζει καθένας, σύμφωνα με την ψυχολογική του και φυσιολογική κατάσταση. Εάν δηλαδή τα έχεις υποστεί και υποστεί κι άλλα και περιμένει να του τα δώσουνε, θα περιμένει άδικα. Θα προσχαρήσει ο ίδιος όταν τα πιάσει πρώτα για τον εαυτό τους και για τους άλλους.

Ελένη: Αν κάποιος χρειάζεται βοήθεια τι θα του έλεγες;

Ζαφείρω: Μπορεί να τηλεφωνήσει σε ένα από αυτά τα group που είμαστε, ή σε μένα ή σε κάποιον άλλον, κι αν δεν παράσχουν αρκετές βοήθειες, θα αποταθεί στο Vision Australia. Στη Μαρία Μάρκου, στον George κι αυτοί ας τον βοηθήσουν με τον τρόπο τους.

Ελένη: Κι αυτά είναι τα Tele-link group όπως τα λένε, τα οποία είναι social group, μιλάτε νομίζω κάθε εβδομάδα, μέσω τηλεφώνου και μιλάτε για προβλήματα με κάποιον που σχεδόν καταλαβαίνει την κατάσταση.

Ζαφείρω:

Ελένη: Αυτό είναι πάρα πολύ σπουδαίο να σου πω. Εσύ το κάνεις πάνω από 20 χρόνια εδώ στο Vision Australia.

Ζαφείρω: Ναι.

Ελένη: Και είναι πολύ σπουδαίο, και θα το πρότεινα σε κάποιον άμα ήθελε να μάθει λίγο από κάποιον που καταλαβαίνει. Είναι πολύ ωραίο. Και αν θέλετε να μιλήσετε και από κοντά με τη Ζαφείρω, μπορείτε να πάρετε το Vision Australia. Το νούμερο είναι 1300 84 74 66. Θα το πω ξανά 1300 84 74 66 ή μπορείτε να το βρείτε στην ιστοσελίδα [visionaustralia.org](http://visionaustralia.org). [Visionaustralia.org](http://visionaustralia.org).

Κάπου εδώ θα τελειώσουμε Ζαφείρω. Σ' ευχαριστώ πάρα πάρα πολύ για την ώρα σου και για τα λόγια σου.

Ζαφείρω: Να είσαι καλά και καλή επιτυχία.

Ελένη: Ευχαριστώ πολύ Ζαφείρω. Γεια σας.

Ζαφείρω: Και μπράβο και σε εσένα που πήρες την πρωτοβουλία να κάνεις αυτή τη δουλειά, γιατί πολύ λίγοι Έλληνες θα το κάνανε.

Ελένη: Ευχαριστώ. Είναι πού σπουδαίο νομίζω.

Ζαφείρω: Είναι σπουδαίο και πρέπει να κινηθούμε προς αυτήν την κατεύθυνση, γιατί αντί να ανεβαίνουμε κατεβαίνουμε. Άλλος δε θέλει. Λέει και τι θα πω που είμαι τυφλή και πως θα με βοηθήσει. Σε όλα υπάρχει βοήθεια.

Μουσική εξόδου.